

УДК 338.24 : 330.35

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V53(2025)-30

Попова І. А., кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри економіки та менеджменту, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна

ORCID ID: 0009-0000-4784-9448

e-mail: ira_popova_dik@ukr.net

Глізнуца М. Ю., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харків, Україна

ORCID ID: 0000-0002-1845-3919

e-mail: Maryna.Gliznutsa@khpі.edu.ua

Братух О.В., аспірант кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харків, Україна

ORCID ID: 0009-0002-7566-8147

e-mail: Oleksandr.Bratukh@khpі.edu.ua

Стратегічні напрями цифровізації для забезпечення сталого розвитку країни

Анотація. Розвиток цифровізації суттєво впливає на Стратегію сталого розвитку, оскільки цифровізація сприяє: підвищенню конкурентоспроможності як підприємств, так і держав; розвитку інклюзивного суспільства; екологізації виробництва; розвитку освіти, охорони здоров'я, державного управління. В статті доведено, що пріоритетним напрямом сталого розвитку України є цифровізація. Визначено напрями оцінки ефективності цифровізації, а саме: доступ до Інтернету домогосподарств за типом місцевості та за країнами; володіння населенням базовими цифровими навичками; кількість зайнятих спеціалістів в ІТ-сфері, та в структурі зайнятих; частка підприємств, які впроваджують нові цифрові технології; відсоток інвестування у власну цифрову трансформацію; онлайн-послуги в держуправлінні. Розглянуто розвиток ІТ-сфери в Україні за міжнародними індексами та рейтингами, а саме: цифрової трансформації та суспільства за країнами ЄС та регіонами України; цифрової якості життя; мережевої готовності; цифрової конкурентоспроможності тощо. Визначено напрями впливу цифровізації на забезпечення цілей сталого розвитку регіонів України.

Ключові слова: стратегія; цифровізація; сталий розвиток; електронне урядування; цифрова грамотність; інновації; конкурентоспроможність.

Popova I. A., PhD Economics, Senior Scientist, Associate Professor, Department of Economics and Management, V.N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine

Gliznutsa M. Yu., PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Business Economics and International Economic Relations, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Kharkiv, Ukraine

Bratukh O. V., postgraduate student of the Department of Business Economics and International Economic Relations, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Kharkiv, Ukraine

Strategic Directions of Digitalization for Ensuring Sustainable Development of the Country

Abstract. Introduction. The article examines digitalization as a strategic factor in ensuring a country's sustainable development amid global transformations and military challenges. It highlights the role of digital technologies in modernizing the economy, transforming public administration, and fostering an inclusive society. It also draws attention to digital inequality, manifested by unequal Internet access between urban and rural areas, as well as insufficient digital literacy among certain population groups. At the same time, the article notes positive trends in Internet usage growth and improvement in digital skills among citizens, especially older generations.

Purpose. The article aims to analyze digitalization's role in strengthening national resilience, identify the main challenges and opportunities of digital transformation, and assess its contribution to sustainable economic, social, and environmental development.

¹Стаття надійшла до редакції: 11.09.2025

Received: 11 September 2025

Results. The study reveals that digitalization has become a fundamental driver of innovation and competitiveness. The labor market in information technology is growing dynamically, with an increasing number of IT specialists and a growing contribution of the IT industry to the country's GDP. Business digitalization enhances enterprise competitiveness, promotes innovation, and facilitates integration into global markets. Particular attention is given to the development of digital public services, such as the Diia portal and mobile app, "ProZorro" and "e-Health," which increase transparency, efficiency, and trust between the state, its citizens, and businesses. The study also analyzes Ukraine's position in international digital transformation indices, allowing for an assessment of its integration into the global digital space. Creating the Digital Transformation Index of Ukrainian Regions highlights regional disparities and local development potential.

Conclusions. In conclusion, strategic digitalization is a vital tool for achieving sustainable development goals in economic, social, and environmental areas. Effectively implementing digital transformation policies enhances competitiveness, ensures resilience in times of crisis, and promotes Ukraine's integration into European and global digital markets.

Keywords: strategy; digitalization; sustainable development; e-government; digital literacy; innovation; competitiveness.

JEL Classification: O33, Q01, O38

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану та глобальних трансформацій перед Україною постає завдання не лише відновлення економіки, а й побудови нової моделі розвитку, здатної забезпечити стійкість та конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі. Традиційні інструменти економічного зростання втрачають ефективність, тоді як цифровізація стає одним із ключових драйверів сталого розвитку.

Незважаючи на значний прогрес у сфері цифрових послуг, освіти, електронного врядування та IT-галузі, в Україні досі існують проблеми цифрової нерівності, недостатнього рівня цифрових навичок населення, обмеженої доступності високошвидкісного Інтернету, а також ризики, пов'язані з кібербезпекою. Це гальмує інтеграцію України до Єдиного цифрового ринку ЄС та знижує темпи модернізації економіки й суспільства.

Таким чином, постає необхідність у визначенні стратегічних напрямів цифровізації, які здатні забезпечити сталий розвиток країни, сприяти соціально-економічній стабільності, підвищенню якості життя та інтеграції України у європейський цифровий простір.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням розвитку цифрової економіки та забезпечення сталого розвитку присвячено значну кількість наукових праць. У працях дослідників розглядаються особливості становлення цифрової економіки в Україні та її вплив на конкурентні переваги держави [1-2]. Окрема увага приділяється теоретичним аспектам розвитку цифрової економіки, зокрема методологічним підходам до розбудови цифрового середовища [3]. Теоретико-методологічні засади сталого розвитку висвітлюються у наукових роботах, де розкривається сутність і принципи цього процесу, а також його соціальні, економічні та екологічні складові [4-6].

Аналіз останніх публікацій показав, що науковцями приділено значну увагу проблематиці розвитку цифрової економіки та сталого розвитку, проте низка аспектів залишається недостатньо дослідженою. Отже, актуальним завданням наукових досліджень є визначення стратегічних напрямів цифровізації, які не лише сприятимуть інноваційному

розвитку держави, а й забезпечать досягнення цілей сталого розвитку в умовах сучасних викликів.

Формулювання цілей дослідження. Мета дослідження полягає у визначенні та обґрунтуванні стратегічних напрямів цифровізації, що сприятимуть забезпеченню сталого розвитку України в умовах воєнного стану та інтеграції до Єдиного цифрового ринку ЄС. Для досягнення поставленої мети визначено такі цілі дослідження: визначити ключові напрями оцінки ефективності цифровізації; проаналізувати сучасний стан цифрових технологій; виявити основні проблеми та бар'єри цифровізації в Україні, зокрема в умовах воєнного стану; дослідити вплив цифрових технологій на економічні, соціальні та екологічні аспекти сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап розвитку людства характеризується визначальною роллю цифрових технологій, які трансформують усі сфери суспільного життя та формують нові моделі соціально-економічних відносин. Цифрова економіка постає ключовим чинником економічного зростання, адже сприяє посиленню конкурентоспроможності, стимулює інноваційно-інвестиційні процеси, забезпечує створення нових робочих місць та підвищує якість товарів і послуг. Цифрові ринки, електронна комерція, платформи та онлайн-сервіси стали провідними драйверами розвитку як на національному, так і на глобальному рівнях.

Динамічний розвиток цифрових технологій не лише забезпечує ефективність функціонування економічних систем, але й формує передумови для збалансованого розвитку цифрових ринків, орієнтованих на захист прав споживачів та підвищення рівня соціальної інклюзії. Саме тому цифровізація розглядається як стратегічний напрям сталого розвитку держави, адже вона охоплює не лише технологічний, а й соціальний та економічний виміри.

Важливим аспектом є участь держави у процесах цифрової трансформації. Перед урядом постають завдання з удосконалення механізмів електронного врядування, гармонізації взаємодії між державними інституціями та бізнесом, а також створення сприятливого нормативно-правового середовища для

розвитку цифрової торгівлі та інноваційних ринків. Ці фактори визначають стратегічні орієнтири державної політики у сфері цифровізації.

Одним із ключових викликів є забезпечення належного рівня цифрових навичок населення, адже саме цифрова компетентність виступає базою інноваційної активності, підвищення продуктивності праці та зростання конкурентоспроможності підприємств. Таким чином, підготовка висококваліфікованих ІТ-фахівців та формування цифрової грамотності суспільства стають необхідними умовами реалізації стратегічних пріоритетів цифрового розвитку.

З огляду на європейські інтеграційні процеси, для України стратегічного значення набуває адаптація принципів та стандартів цифрової економіки ЄС, зокрема у межах реалізації Стратегії єдиного цифрового ринку. Це дозволяє не лише забезпечити стійкість та гнучкість національної економіки в умовах зовнішніх викликів, але й інтегруватися у глобальні цифрові процеси, що є важливою умовою досягнення сталого розвитку.

З метою оцінювання ефективності процесів цифровізації було запропоновано систематизувати показники за п'ятьма ключовими напрямками. (рис. 1).

Аналіз процесів цифровізації в Україні засвідчив наявність проблеми цифрової нерівності, що зумовлена насамперед обмеженою доступністю високошвидкісного інтернету в сільській місцевості та недостатнім рівнем цифрової грамотності населення. Так, у 2023 році частка громадян, які щоденно користувалися мережею, зросла до 80%, що на 11% більше, ніж у попередньому році. Водночас близько 9% населення залишаються повністю поза цифровим середовищем, що свідчить про наявність цифрової нерівності, зумовленої насамперед низьким рівнем покриття швидкісним Інтернетом у сільській місцевості.

Попри позитивні зрушення, проблема низького рівня цифрових навичок зберігається. За даними Мінцифри, у 2021 році майже половина українців (47,8%) мали навички нижчі за базові, а 11,2% — взагалі не володіли цифровими компетентностями. Після початку воєнного стану зафіксовано суттєве зростання рівня цифрової грамотності, особливо серед старших вікових груп: на 52% серед осіб віком 70+, на 30% серед 50–69 років, на 18% серед 30–49 років і на 11% серед молоді 18–29 років [7].

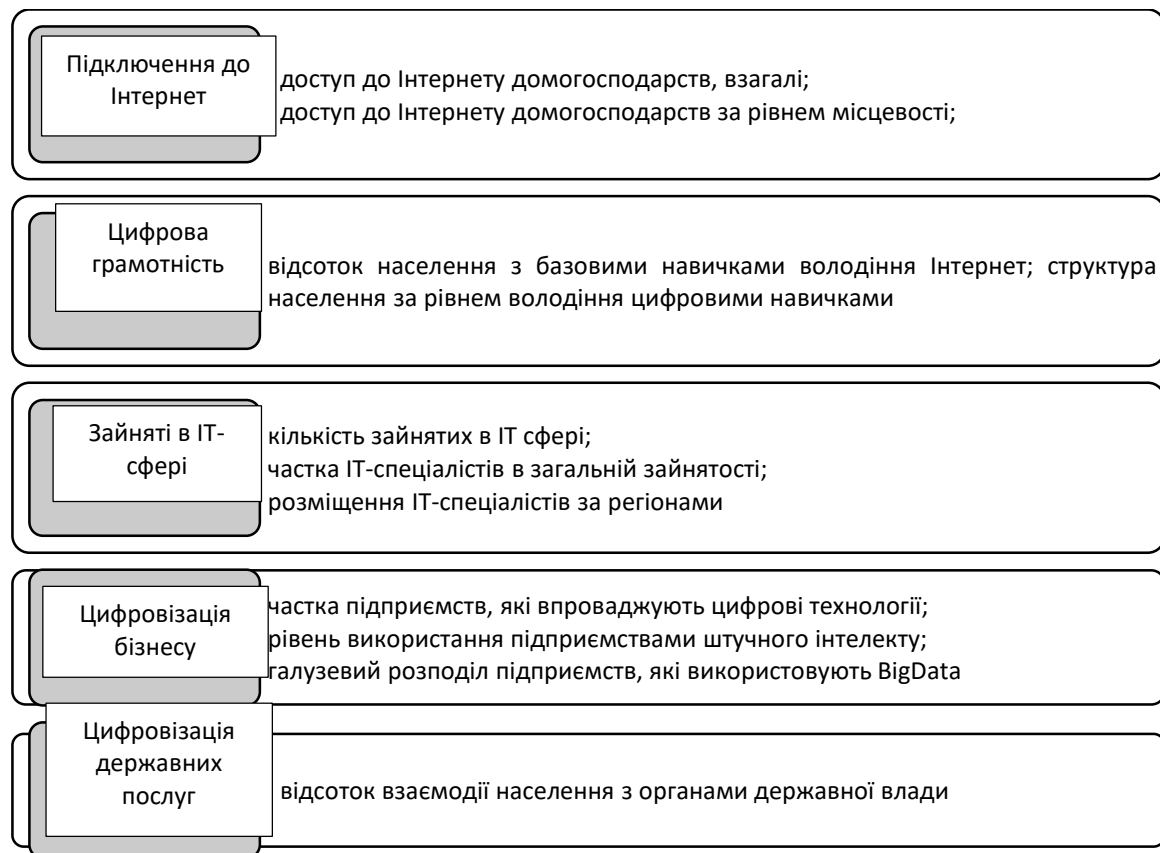

Рисунок 1 - Ключові напрями оцінки ефективності цифровізації

Джерело: розроблено авторами

Станом на 2023 рік в Україні працювали понад 346 тис. ІТ-фахівців, що на 2,7% більше, ніж роком раніше. Найбільший приріст спостерігається серед спеціалістів, які працюють за gig-контрактами (зростання у 3,9 раза). За регіональним розподілом найбільша концентрація ІТ-спеціалістів припадає на центральний регіон і Київ (37%), західні області (29%) та східні регіони (17%). ІТ-галузь відіграє стратегічну роль для економіки, формуючи 4,9% ВВП, генеруючи \$5,5 млрд доданої вартості та залучаючи \$238 млн інвестицій [8].

Рівень цифровізації бізнесу суттєво різниться залежно від розміру підприємств: великі компанії значно активніше впроваджують цифрові технології (81%), тоді як серед малих і середніх підприємств цей показник становить лише 37%. Основними бар'єрами є низька кваліфікація персоналу, брак технічних навичок та обмежена обізнаність щодо переваг цифрових інструментів.

Цифрова трансформація державного сектору набула особливого значення під час пандемії COVID-19 та у період воєнного стану. Розвиток електронного урядування забезпечив підвищення прозорості та відкритості, а також розширення спектра послуг для громадян. Україна демонструє успіх у створенні цифрових платформ для взаємодії населення з державою, що сприяє інклюзивності та зниженню бюрократичних бар'єрів.

У контексті цифрової трансформації особливої уваги заслуговує розвиток електронних державних сервісів, що відіграють ключову роль у забезпеченні

прозорості управління та підвищенні ефективності взаємодії між громадянами, бізнесом і державними інституціями. Цей напрям цифровізації не лише сприяє оптимізації адміністративних процедур, а й формує основу для побудови інклюзивного та відкритого суспільства. Стосовно України, слід зазначити, що в країні реалізується значна кількість проєктів з цифровізації державних послуг: портал державних послуг та мобільний застосунок «Дія», програми «ЄПідтримка», «Е-резидентство», «Дія. Бізнес», податковий та правовий простір для ІТ-компаній «Дія. City», система публічних закупівель «ProZorro», електронна система охорони здоров'я «e-Health», освітня онлайн-платформа «Дія. Цифрова освіта» тощо. Автоматизація процесів у державному секторі дозволила знизити рівень прямої взаємодії між громадянами та посадовими особами на 95%. Розвиток даних сервісів активізувався у період пандемії COVID-19, тоді як у воєнний час Україна продовжує розширювати цифрову інфраструктуру, впроваджуючи нові сервіси у сфері кібербезпеки та соціальної підтримки («ЄОселя», «ЄВідновлення», сервіси з реєстрації пошкодженого майна та отримання соціальних виплат для внутрішньо переміщених осіб і безробітних) [9].

Визначення місця України у провідних міжнародних індексах і рейтингах виступає необхідною передумовою для оцінки ефективності цифровізації та її відповідності завданням сталого розвитку (рис. 2).

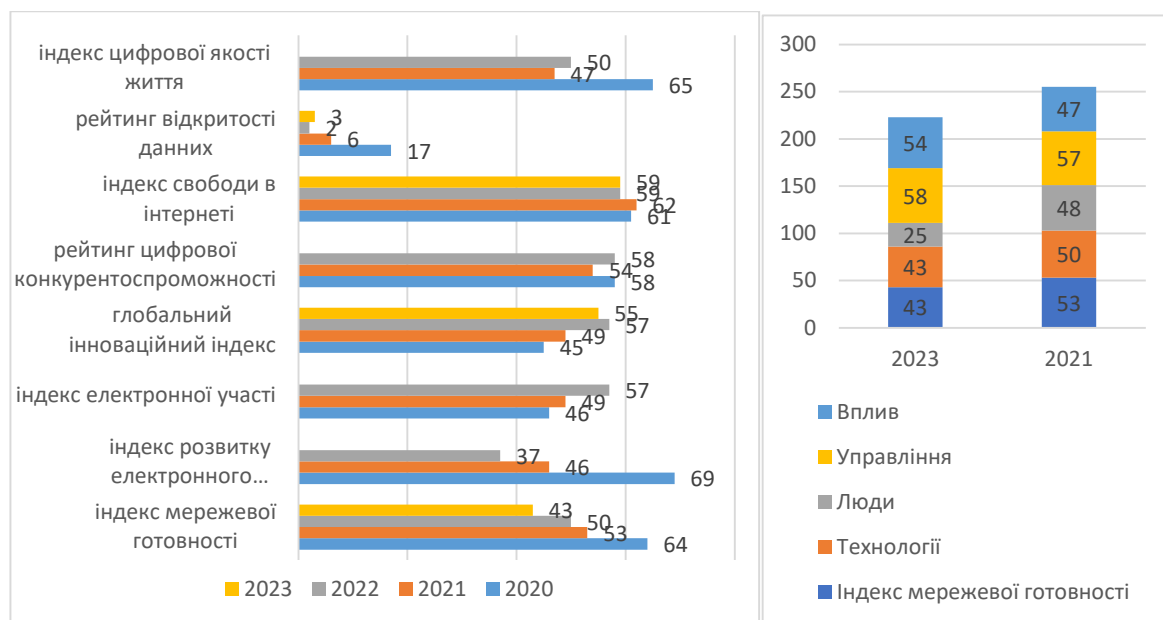

Рисунок 2 - Місце України в міжнародних індексах у сфері цифрових трансформацій

Джерело: [10 - 14]

Аналіз міжнародних індексів у сфері цифрових трансформацій свідчить про поступове покращення

позицій України, що відображає зростаючий вплив цифровізації на соціально-економічний розвиток

держави. У 2023 році країна продемонструвала позитивну динаміку за індексом цифрової якості життя, піднявшись із 65-го місця до 47-го у 2021 році. Аналізуючи індекс якості цифрового життя, де кожна країна оцінюється за п'ятьма напрямками (доступність інтернету, якість інтернету, електронна інфраструктура, електронний уряд, електронна безпека) з'ясовано, що Україна на 19 позицій покращила свій рейтинг, та серед 117 країн в 2023 році зайняла 46 позицію, це обумовлено покращенням позицій з електронної інфраструктури та кібербезпеки. Таким чином, можна відмітити, що Україна не зважаючи на війну використовує можливості, які відкривають цифрові технології з країнами ЄС.

Суттєвим досягненням стало збереження стабільно високих позицій у рейтингу відкритості даних, де Україна посіла 3-тє місце у 2023 році, що підтверджує прагнення держави до прозорості та відкритості управління.

Водночас у глобальному інноваційному індексі та рейтингу цифрової конкурентоспроможності спостерігається відносна стабільність, хоча наявні коливання свідчать про необхідність посилення інституційних та технологічних реформ. У індексі розвитку електронного уряду Україна покращила свою позицію з 69-го місця у 2021 році до 37-го у 2023 році, що корелює з активним розвитком електронних державних сервісів і цифрових платформ.

Проведений аналіз свідчить, що за Індексом мережевої готовності (NRI) спостерігається покращення на 21 позицію, головна сильна сторона в структурі цього індексу для України – це люди (покращення на 23 позиції) та технології (покращення на 7 позицій), тобто Україна має значний кадровий потенціал кваліфікованих спеціалістів в IT-сфері, завдяки яким створюються нові технології в сучасних умовах війни. Також слід зазначити, що з урахуванням того, що серед європейських країн з рівнем доходу нижче середнього, Україна займає перше місце за цим показником (табл. 1).

Таблиця 1 Рейтинг України серед європейських країн з рівнем доходу нижче середнього за показником NRI

Показник	Значення по Україні	Країни з доходом нижче середнього	Європа
NRI	55,16	38,41	61,25
Технологія	47,84	32,12	51,9
Люди	57,07	34,38	54,16
Управління	60	43,27	74,33
Вплив	55,72	43,89	64,61

Джерело: [10]

Україна має вищий за середній регіональний показник в одному з чотирьох складових - це Люди. В якості високих результатів індикаторів за NRI для України слід виділити: доступ до Інтернету в школах; рівень цифрової грамотності дорослого населення; законодавство про електронну комерцію. Найслабші показники економіки включають : Доступна та чиста енергія; Населення, охоплене щонайменше мобільною мережею 3G та сталий розвиток міст та громад.

Таким чином, узагальнені дані підтверджують, що, попри воєнні виклики, Україна зберігає тенденцію до поступового покращення своїх позицій у ключових міжнародних рейтингах, що засвідчує ефективність державної цифрової політики та створює передумови для подальшого зміцнення конкурентоспроможності країни у глобальному цифровому середовищі.

Разом із міжнародними оцінками, важливим інструментом моніторингу прогресу цифрової трансформації виступають національні індикатори. Зокрема, Міністерством цифрової трансформації України було розроблено Індекс цифрової трансформації регіонів, який дозволяє комплексно оцінити ефективність роботи урядових органів у цій

сфері. Індекс включає 8 блоків: інституційна спроможність, розвиток ЦНАП, розвиток інтернету, цифрова освіта, режим «без паперів», галузева цифрова трансформація, візитівка області та проникнення базових електронних послуг. За результатами дослідження середнє значення Індексу за регіонами 0,632 бала. Найвищі показники спостерігаються в таких блоках, як «Режим без паперів» - 0,697, «Інституційна спроможність» - 0,678 та «Проникнення базових е-послуг» - 0,666. Найнижчі показники за «Галузева ЦТ» - 0,560, це свідчить про те, що необхідно посилити роботу в сфері кібербезпеки, охорони здоров'я та цивільного захисту. Серед регіонів України найкращі показники мають Дніпропетровський (0,908), Львівський (0,891), Полтавський (0,833) та Волинський (0,831), а найнижчі показники в Сумському (0,178), Луганському, Донецькому та Херсонському [15].

Саме цифровізація регіонів України, по-перше, сприяє зменшенню цифрового розриву для мешканців менш розвинених регіонів; відкриває доступ до медичних послуг, якісної освіти, можливостей зайнятості, дозвілля та інших сфер життя. Так, наприклад, режим «без паперів» -

передбачає використання хмарних сервісів, інформаційних систем та впровадження електронних послуг у закладах різного типу, сприяє підвищенню ефективності держорганів, зменшенню витрат та оптимізації послуг для населення. Запровадження проєкту «Дія. Цифрова освіта» спрямована на підвищення цифрової грамотності населення, що позитивно впливає на економічний та соціальний стан країни, а саме підвищення рівня життя. В сучасних умовах, саме для розвитку людського капіталу значна увага приділяється інтелектуальним знанням та якостям.

Цифровізація регіонів України, з одного боку, забезпечує зменшення цифрового розриву та створює нові можливості для населення, а з іншого — формує підґрунтя для розвитку людського капіталу, що є

ключовим чинником інноваційного зростання. У цьому контексті особливого значення набуває інвестування у цифрові компетентності та знання, адже саме вони визначають здатність суспільства адаптуватися до викликів глобалізованої економіки та забезпечують підвищення якості життя населення регіонів та і України в цілому.

Стосовно впливу цифровізації на забезпечення цілей сталого розвитку України, варто наголосити, що стратегічна цифрова трансформація охоплює комплексний підхід, який інтегрує економічні, соціальні та екологічні аспекти розвитку. Саме ці три напрями формують основу національної стратегії цифровізації, визначаючи ключові вектори її впливу на досягнення збалансованого зростання (табл. 2).

Таблиця 2 Напрями впливу цифровізації на забезпечення цілей сталого розвитку регіонів

	Основні аспекти	Характеристика
1	2	3
Економічний	Цифрові технології	розширюють можливість для бізнесу та підвищують їх конкурентоспроможність на ринку, покращують якість товарів та послуг, тим самим сприяючи реалізації Цілей сталого розвитку 8, 9, 11, 17.
	Електронна комерція	позитивно впливає на розвиток людського потенціалу, а саме скорочує час на покупки для населення, а для продавців має велику конкуренцію для продавців, забезпечуючи таким чином реалізацію таких Цілей як: 3, 4, 10.
	Електронне урядування	Запровадження е-держпослуг, зменшує корупцію, знижує час на отримання послуг; поліпшення моніторингу і контролю за виконанням програм та проєктів «Prozorro» - дозволяє прозоро бачити хід проходження тендерів на закупівлю товарів, робіт і послуг для держави. Все це сприяє досягненню Цілей 8, 10, 11, 17.
	Цифрові навички та освіта	розвиток освіти та навчання в галузі цифрових технологій, підготовка кваліфікованих фахівців в ІТ сфері є одним зі стратегічних напрямів цифрової економіки та сталого розвитку, оскільки дозволяє досягти Цілей 4-11, 14.
Соціальний	Підвищення рівня доступності освіти	створення можливостей для дистанційного навчання, електронні бібліотеки, онлайн-курс тощо, сприяють досягненню всіх 17 Цілей сталого розвитку.
	Розвиток електронної комерції	сприяє економічному зростанню та створенню нових робочих місць, дозволяє підприємствам залучати клієнтів з усього світу, розширюючи їх можливості збуту., а це свідчить про можливість досягнення Цілей 1-3, 8-11.
	Електронне управління та цифрові технології	забезпечують особам громади легкий доступ до публічних послуг та сприяє реалізації Цілей 11, 12, 17.
Екологічний	Покращення якості життя	цифрові технології, а саме програма Helsi та «Доступні ліки» – забезпечують та покращують доступ до медичних послуг. Дія – оцифрування документів, дозволяє користуватися ними в країнах ЄС. Дистанційна освіта – розширює можливості навчання для всіх у зручний час. Віддалена робота та електронна комунікація дозволяє працювати з будь-якими компаніями та країнами, не зважаючи на місцезнаходження. Все це прямо, чи опосередковано сприяє реалізації всіх 17 Цілей сталого розвитку.
	Ефективне управління ресурсами	Використання BigData аналізувати та використовувати великі обсяги даних про екологічні ресурси, а це допомагає урядам і організаціям приймати ефективні рішення щодо ощадливого їх використання та дозволяє наблизитися до реалізації Цілей 6, 7, 13, 14, 15, 16.
	Екологічний туризм	Інтерактивні додатки та веб-платформи можуть забезпечити туристам доступ до необхідної інформації, стимулюючи тим саме розвиток сталого туризму, що своєю чергою забезпечує реалізацію таких Цілей, як: 3, 10, 11
	Моніторинг навколишнього середовища	застосування цифрових технологій дозволяє в реальному часі відстежувати забруднення повітря, води, ґрунту тощо, що дозволяє попереджати та приймати відповідні рішення щодо їх уникнення і таким чином, сприяє досягненню Цілей 6, 7, 13, 14, 15.

Джерело: розроблено авторами

Проведений аналіз свідчить, що цифровізація є універсальним інструментом забезпечення сталого розвитку регіонів України, оскільки охоплює всі три ключові виміри: економічний, соціальний та екологічний.

В економічному аспекті цифрові технології, електронна комерція та електронне урядування сприяють підвищенню конкурентоспроможності бізнесу, прозорості державних процедур і зростанню економічного потенціалу регіонів. Їх реалізація безпосередньо пов'язана з досягненням щонайменше 8 ЦСР (зокрема ЦСР 3, 4, 8, 9, 10, 11, 17).

У соціальному вимірі цифровізація забезпечує підвищення рівня доступності та якості освіти, розвиток цифрових навичок, покращення системи охорони здоров'я та доступу до публічних послуг. Це створює передумови для формування людського капіталу та інклюзивного суспільства. Загалом у соціальній сфері цифровізація сприяє реалізації всіх 17 ЦСР, що свідчить про її системоутворюючу роль.

В екологічному вимірі використання Big Data, цифрового моніторингу довкілля та інтерактивних платформ для розвитку екологічного туризму дозволяє ефективніше управляти природними ресурсами, запобігати забрудненню та формувати екологічно свідоме суспільство. Ці інструменти прямо корелюють з досягненням принаймні 7 ЦСР (3, 6, 7, 11, 13, 14, 15).

Таким чином, цифровізація виступає ключовим чинником сталого розвитку, який інтегрує економічні, соціальні та екологічні цілі. Її комплексне впровадження не лише сприяє зростанню

конкурентоспроможності та покращенню якості життя населення, але й забезпечує прогрес у реалізації глобальних Цілей сталого розвитку, визначаючи цифрові технології як один із головних драйверів трансформації регіонів та України загалом.

Висновки. Результати дослідження довели, що стратегічні напрями цифровізації слід розглядати як фундаментальний інструмент забезпечення сталого розвитку України, що інтегрує економічний, соціальний та екологічний виміри суспільного розвитку. Розвиток цифрових технологій зумовлює підвищення конкурентоспроможності національної економіки, сприяє формуванню прозорих механізмів державного управління та створює передумови для інклюзивного економічного зростання. Соціальний ефект цифровізації проявляється у розширенні доступу до якісної освіти, розвитку цифрових компетентностей населення, підвищенні ефективності системи охорони здоров'я та розширенні можливостей надання публічних послуг, що формує людський капітал нового типу. В екологічному контексті цифрові інструменти забезпечують раціональне управління природними ресурсами, підвищують рівень моніторингу стану довкілля та стимулюють розвиток екологічного туризму, що узгоджується з принципами «зеленої» економіки.

Таким чином, цифровізація постає не лише як технологічна модернізація, а як стратегічний чинник трансформаційного розвитку держави, що безпосередньо сприяє досягненню більшості Цілей сталого розвитку ООН та інтеграції України у глобальний простір сталого розвитку.

Література:

1. Семенов А. Ю. Стан розвитку та формування цифрової економіки в Україні. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. № 3(77)-1. С. 70–77.
2. Слобода А. О., Скоробогатова Н. Є. Аналіз впливу цифрової економіки на конкурентні переваги країни. *Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. праць молодих вчених факультету менеджменту та маркетингу НТУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*. 2020. № 14.
3. Цифрова економіка: підручник / Т. І. Олешко, Н.В. Касьянова, С.Ф. Смерічевський С. Ф. та ін. Київ: НАУ, 2022. 200 с.
4. Бурда А. І. Формування інклюзивного потенціалу сталого просторового розвитку. *Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції*. Кам'янець-Подільський: Подільський спеціальний навчально реабілітаційний соціально-економічний коледж, 2019. С.88–90.
5. Чабанюк О. М., Лобода Н. О. Основні принципи концепції сталого розвитку. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/64.pdf> (дата звернення: 15.01.2025).
6. Шпортко А. М., Кірейцева Г. В. Становлення концепції сталого розвитку. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1532/78.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 15.01.2025).
7. Даниленко Ю., Миронович В. Скільки українців не мають доступу до інтернету і коли ми подолаємо цифровий розрив. *SPEKA: медіа про підприємництво та технології*. URL: <https://speka.media/skilki-ukrayinciv-dosi-ne-mayut-dostupu-do-internetu-i-shho-robiti-z-cifrovim-rozrivom-plg4x9>.
8. Коновалова Х. Як справи в ІТ. Українські айтивці більше заробляють, але не впевнені в майбутньому. *Delo.ua*. 2023. URL: <https://delo.ua/telecom/yak-spravi-v-it-ukrayinski-aitivci-bilse-zaroblyayut-ale-ne-vpevneni-v-maibutnyomu-427600/>.
9. Іванова Н. Цифровий розвиток регіонів України: тренди довоєнного періоду та перспективи післявоєнного відновлення. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. № 4 (32). 2022. С. 209–213.
10. Network Readiness Index 2021. Benchmarking the Future of the Network Economy. Portulans institute. URL: <https://networkreadinessindex.org/>
11. E-Government Development Index. UN E-Government Knowledgebase. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine/dataYear/2022>.
12. E-Participation Index. UN E-Government Knowledgebase. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center> (дата звернення: 25.02.2025).

13. Digital competitiveness ranking. IMD World Competitiveness Center. URL: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2021/digital_2021.pdf.
14. Internet Freedom Index. Freedom on the net 2022. Freedom House. URL: <https://freedomhouse.org/sites/default/files/2022-10/FOTN2022Digital.pdf>.
15. Міністерство цифрової трансформації України. *Офіційний сайт*. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

References:

1. Semenoh, A.Yu. (2020) Stan rozvytku ta formuvannya tsyvrovoi ekonomiky v Ukraini. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*. 3(77)-1, 70–77. [in Ukrainian].
2. Sloboda, A.O., Skorobohatova, N.Ye. (2020). Analiz vplyvu tsyvrovoi ekonomiky na konkurentni perevahy krainy. *Aktualni problemy ekonomiky ta upravlinnia: zb. nauk. prats molodykh vchenykh NTU "KPI imeni Ithoria Sikorskoho"*. 14. [in Ukrainian].
3. Oleshko, T.I., Kasianova, N.V., Smerichevskyi, S.F. et al. (2022). *Tsyfrova ekonomika: pidruchnyk*. Kyiv: NAU. [in Ukrainian].
4. Burda, A.I. (2019). Formuvannya inkluzyvnogo potentsialu staloho prostorovoho rozvytku. *Innovatsii partnerskoi vzaiemodii osvity, ekonomiky ta sotsialnoho zakhystu v umovakh inkluzii ta prahmatychnoi rehabilitatsii sotsiumu: materialy III mizhnarodnoi nauk.-prakt. konferentsii*. Kamianets-Podilskyi: Podilskyi spetsialnyi navchalno rehabilitatsiinyi sotsialno-ekonomichnyi koledzh, 88–90. [in Ukrainian].
5. Chabaniuk, O.M., Loboda, N.O. (2019), Osnovni pryntsyipy kontseptsii staloho rozvytku. <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/64.pdf> [in Ukrainian].
6. Shportko, A.M., Kireitseva, H.V. (2019), Stanovlennia kontseptsii staloho rozvytku. <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1532/78.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [in Ukrainian].
7. Danylenko, Yu., Myronovych, V. (2022), Skilky ukrainsiv ne maiut dostupu do internetu i koly my podolaemo tsyvrovyi rozryv. *SPEKA: media pro pidpriemnytstvo ta tekhnolohii*. Available at: <https://speka.media/skilki-ukrayinciv-dosi-ne-mayut-dostupu-do-internetu-i-shho-robiti-z-cifrovim-rozrivom-plg4x9> [in Ukrainian].
8. Konovalova, Kh. (2023) Yak spravy v IT. Ukrainski aityvti bilse zarobliaiut, ale ne vpevneni v maibutnomu. *Delo.ua*. <https://delo.ua/telecom/yak-spravi-v-it-ukrayinski-aitivci-bilse-zaroblyayut-ale-ne-vpevneni-v-maibutnyomu-427600/> [in Ukrainian].
9. Ivanova, N. (2022). Tsyfrovyi rozvytok rehioniv Ukrainy: trendy dovoiennoho periodu ta perspektivy pisliavoiennoho vidnovlennia. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnia*. 4(32), 209–213. [in Ukrainian].
10. Portulans Institute. (2021). Network Readiness Index 2021. Benchmarking the Future of the Network Economy. <https://networkreadinessindex.org/> (Accessed: 25 Feb 2025).
11. United Nations. (2022). E-Government Development Index. *UN E-Government Knowledgebase*. <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine/dataYear/2022>
12. United Nations. (2022). E-Participation Index. *UN E-Government Knowledgebase*. <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center>.
13. IMD World Competitiveness Center. (2021). Digital Competitiveness Ranking. https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2021/digital_2021.pdf (Accessed: 25 Feb 2025).
14. Freedom House. (2022). Internet Freedom Index. *Freedom on the Net 2022*. <https://freedomhouse.org/sites/default/files/2022-10/FOTN2022Digital.pdf>.
15. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (2025). Official website. <https://thedigital.gov.ua/>.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License